Zaaknummer: 0098277228
Documentnummer: 0098776219

Memo

Aan:	de Gemeenteraad
Van:	College van B&W
Team:	Beleid
Datum:	22 december 2025
Onderwerp:	
Bijlage memo:	Plan van aanpak Groenstructuurplan gemeente Weststellingwerf
N.a.v. toezegging raad d.d.:	

Geachte raad,

In augustus 2025 zijn wij gestart met het opstellen van een Groenstructuurplan. Middels deze raadsmemo informeren we u over de aanleiding, het doel en het participatietraject voor het Groenstructuurplan. In de bijlage treft u het plan van aanpak, met verdere toelichting naast de in memo benoemde hoofdzaken.

Belang van een groenstructuurplan
Een vastgesteld Groenstructuurplan (GSP) is van belang voor een duidelijke status en bescherming van de aanwezige groenstructuren in Weststellingwerf. Het geeft inzicht in de huidige indeling van structuren, waar eventuele ‘gaten’ liggen en bij welke groenstructuren het wenselijk is om ze aan elkaar te verbinden. Daarnaast worden de gemeentelijke groenstructuren gekoppeld aan duidelijke functies, bijvoorbeeld begeleidingsgroen, gebruiksgroen, stapstenen en aankledingsgroen. Het GSP vormt een kader en basis voor verder groen- en bomenbeleid, maar kan ook worden gebruikt bij het beantwoorden van vragen en het beoordelen van initiatieven. Het plan biedt bovendien randvoorwaarden voor wijziging of afstoting van groenstructuren, waardoor besluitvorming transparanter en consistenter wordt. Een vastgesteld GSP maakt het mogelijk om richting te geven aan ruimtelijke ontwikkelingen en biedt houvast voor zowel interne afdelingen als externe partners.

Aanleiding
De gemeente Weststellingwerf bevat divers en waardevol groen, variërend van groen en bomen die deel uitmaken van het NatuurNetwerkNederland en Natura2000 tot dorpsgroen. Groen en bomen bieden rust, gezondheid, verkoeling en versterken biodiversiteit en sociale verbondenheid. Toch raakt deze waarde steeds vaker uit beeld door verstedelijking en economische druk, terwijl juist nu de noodzaak voor groene ruimte groter is dan ooit. Er liggen veel opgaven welke we moeten vervullen. Woningbouw en een groene buitenruimte zijn soms moeilijk te combineren, maar kunnen elkaar ook versterken. Inwoners in een groene leefomgeving ervaren vaak minder stress en/of herstellen sneller na lichamelijke/psychische klachten. Steeds meer onderzoeken tonen dit aan in cijfers, zoals Sweco in een Whitepaper Gezonde en Veilige Stad van 2022.

De biodiversiteit en daarmee de kwaliteit van onze leefomgeving is de laatste decennia flink afgenomen. Natuur en daarmee onze gezonde leefomgeving hebben bescherming nodig. Een eerste stap hierin is het vastleggen van alle aanwezige groenstructuren. De vastgelegde groenstructuren dienen daarnaast ook als nulmeting die kan worden gebruikt voor de Europese Natuurherstelverordering. De Europese Natuurherstelverordering stelt dat per 2024 de natuur niet verder achteruit mag gaan en we moeten werken aan herstel.

Momenteel is er geen gemeentebreed, actueel overzicht van al deze groenstructuren. Daarnaast zijn veel bestaande beleidsdocumenten over groen verouderd of slechts adviserend van aard, waardoor er geen solide basis is voor bijvoorbeeld integrale besluitvorming. Deze situatie vraagt om een nieuw, vastgesteld beleidsdocument dat duidelijkheid schept en waarmee we discussies over nut en noodzaak van groen en bomen kunnen beperken.

Doel
Het doel is een vastgesteld Groenstructuurplan voor de gemeente Weststellingwerf. Dit plan bevat een volledige inventarisatie van alle bestaande groenstructuren binnen de gemeentegrenzen, inclusief een indeling van structuren. Ook worden de gemeentelijke groenstructuren gekoppeld aan verschillende groenfuncties. Elke functie wordt voorzien van een heldere omschrijving en randvoorwaarden die aangeven onder welke omstandigheden een groenstructuur mag worden gewijzigd, heringericht of afgestoten.

Het plan wordt bestuurlijk vastgesteld door de gemeenteraad en vormt daarmee een formele basis voor het gemeentelijk groenbeleid.

Afbakening
Het GSP richt zich op de bestaande situatie binnen de gemeente. Door de huidige structuren en functies inzichtelijk te maken wordt ook duidelijk of structuren doorlopen of onderbroken zijn. Er wordt geen uitspraak gedaan over mogelijke oplossingen om structuren te verbinden. Wel geeft het wensen aan ten aanzien van te realiseren verbindingen wanneer dat voor bepaalde functies wenselijk c.q. noodzakelijk is. Eventuele ontwikkelambities en toekomstbeelden worden in een latere fase opgenomen in het groenbeleid. Het GSP is daarmee een bondig en overzichtelijk document.

Participatietraject
Tijdens het opstellen van het GSP worden verschillende stakeholders betrokken. Intern betreft dit collega's van team beleid, beheer en ruimtelijke ordening en het college en de raad. Extern worden de Provincie en organisaties zoals ELAN, Landschapsbeheer Friesland, It Fryske Gea en Staatsbosbeheer betrokken, evenals overige stakeholders zoals agrarische ondernemers en inwoners. Per stakeholder verschilt het in welke vorm ze worden meegenomen. Daarmee verschilt het ook hoe we iedere stakeholder betrekken en op welk moment ze worden benaderd.

De vorm waarop de stakeholders worden meegenomen zijn gebaseerd op de participatieladder, waarbij de betrokkenheid groter wordt per trede. De vijf treden zijn meeweten, meedenken, meepraten, meewerken en meebeslissen.

1. Bij de trede 'Meeweten' worden alle stakeholders die op de hoogte horen te zijn over het GSP betrokken. De basis voor participatie en betrokkenheid is namelijk informeren. Bij deze trede is er geen mogelijkheid tot interactie.
2. Bij de trede 'Meedenken' is er mogelijkheid tot inspraak van de stakeholder. De informatie wordt gedeeld met de uitvraag om de informatie te controleren en of ze nog aanvullende opmerkingen hebben.
3. Bij de trede 'Meepraten' wordt de stakeholder gevraagd om deel te nemen tijdens het gesprek, om ideeën uit te wisselen en discussies aan te gaan.
4. Bij de trede 'Meewerken' nemen stakeholders actief deel aan het ontwerpen, ontwikkelen en implementeren van oplossingen of plannen.
5. Bij de trede 'Meebeslissen' mogen stakeholders zelf ideeën genereren, richting geven aan de plannen en actief een rol spelen bij de implementatie ervan.

De manier waarop de stakeholders worden meegenomen is hierop gebaseerd. Dit verschilt van ambtelijke overleggen, ontwerpsessies met visualisaties, e-mails met de mogelijkheid tot een werksessie naar informatie op de gemeentelijke website en informatiedeling via nieuwsbrieven.

Verdere ontwikkelingen en vaststelling
Naar verwachting zal het groenstructuurplan voor besluitvorming eind 2026 bij uw raad liggen. Tussentijds plannen we nog een informatieve sessie met u.

BIJLAGEN
Bijlage 1: Plan van aanpak Groenstructuurplan gemeente Weststellingwerf (0098778591)